

Eko-patrola u školi

Uputstvo za nastavnika koji hoće da pokrene grupu učenika koja brine o zelenilu oko škole. Osmišljeno za jedan polugodišnji ciklus, od petog razreda naviše. Ne traži budžet.

Šta eko-patrola zapravo radi

Ne skuplja smeće jednom godišnje za Dan planete. Patrola **redovno obilazi isti teren**, beleži šta se menja i to negde prijavljuje. Razlika je u ponavljanju: jedno čišćenje ne menja ništa, dvanaest obilazaka kroz polugodište daju podatak koji se može pokazati direktoru i opštini.

Kako se pokreće

1 Nađi šest do dvanaest učenika

Manje od šest se raspadne kad neko izostane, više od dvanaest se ne može voditi bez pomoći. Idealno je da budu iz dva razreda, da grupa preživi kad stariji odu.

2 Obeleži teren na mapi

Dvorište škole, ulica do škole i najbliži park ili zelena površina. Ne veći od onoga što se obiđe za trideset minuta. Odštampaj mapu i uokviri granicu.

3 Podeli uloge

Dvoje beleže, dvoje slikaju, dvoje mere, jedno vodi zapisnik. Uloge se menjaju svakog meseca, da svako prođe kroz sve.

4 Odredi stalan termin

Isti dan i isto vreme, na primer svakog drugog utorka posle šestog časa. Termin koji se pomera je termin koji se ukine.

5 Napravi prvi zapisnik

Prvi obilazak je merenje početnog stanja. Sve što se kasnije upoređuje meri se u odnosu na njega, pa mora da bude temeljan.

Pre prvog izlaska iz dvorišta: obavesti direktora pisanim putem i pribavi saglasnost roditelja za izlazak sa školskog zemljišta. Obrazac saglasnosti postoji na zeleninar.org/materijali. Ovo nije formalnost, to je odgovornost koja pada na nastavnika.

Šta se beleži na svakom obilasku

STAVKA	KAKO SE MERI	ZAŠTO
Broj stabala	Prebroj i upiši	Otkriva seču koju niko ne prijavi
Oštećena stabla	Polomljene grane, ogrebana kora	Osnov za zahtev opštini
Divlje deponije	Fotografija sa lokacijom	Prijavljuje se komunalnoj inspekciji
Prepunjene kante	Broj i gde	Pokazuje da treba češće pražnjenje
Suve ili uvele biljke	Gde i koliko	Znak da niko ne zaliva
Nešto novo	Slobodan opis	Deca primete ono što odrasli preskoče

Polugodišnji plan, dvanaest obilazaka

Obilazak 1 do 2

Merenje početnog stanja. Mapiranje svakog stabla i svake kante. Fotografije sa istih tačaka, koje se kasnije ponavljaju.

Obilazak 3 do 5

Redovno praćenje. Prva prijava komunalnoj službi, pisana zajedno na času.

Obilazak 6 do 8

Poređenje sa početnim stanjem. Šta je rešeno posle prijave, šta nije. Druga prijava, sa pozivom na prvu.

Obilazak 9 do 11

Sopstvena akcija: sadnja, farbanje kanti, postavljanje table. Nešto što ostaje posle njih.

Obilazak 12

Izveštaj i prezentacija pred školom. Brojke, fotografije pre i posle, spisak prijava i ishoda.

Posle

Izveštaj ide direktoru, savetu roditelja i opštini. Sledeća generacija nastavlja od izmerenog stanja.

Kako se piše prijava koja se ne ignoriše

Prijava bez tri stvari završi u fioci: **tačna lokacija** (adresa ili koordinate, ne „kod škole”), **fotografija sa datumom** i **jasno šta se traži** („uklanjanje deponije”, ne „nešto morate da uradite”). Prijava se šalje komunalnoj inspekciji opštine, a kopija ide na zeleninar.org/prijavi-zagadjenje, da ostane zabeležena i van opštinskog sistema.

Nauči decu da traže broj predmeta. Svaka prijava dobija zavodni broj. Bez njega se ne može pitati šta je bilo dalje, a upravo to pitanje je razlika između pisanja pisama i stvarnog aktivizma.

Šta obično krene naopako

Grupa se osipa posle mesec dana

Uzrok je skoro uvek nejasna uloga. Kad dete ne zna šta tačno radi, prestane da dolazi. Uloge se pišu na papiru, ne dogovaraju usmeno.

Beleži se, ali se ne prijavljuje

Sveska puna zapisa bez ijedne prijave je vežba, ne patrola. Prva prijava mora do petog obilaska.

Sve zavisi od jednog nastavnika

Nađi kolegu koji zna šta se radi i može da vodi obilazak kad ti ne možeš.

Nema šta da se pokaže

Fotografije sa istih tačaka su najjači dokaz. Označi tačke i uvek slikaj odatle.

Šta Zeleni Nar daje besplatno

Dolazak na prvi obilazak i pomoć oko postavljanja patrola. Materijale za štampu, uključujući radne listove i obrasce. Sadnice za školsku akciju, koliko ih ima. Pomoć oko pisanja prve prijave. Javi se na info@zeleninar.org, sa nazivom škole i brojem učenika.